

VIII. ÉVFOLYAM.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

1914. 11. szám.

Budapest, márczius 15.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre - - 12 korona

Félévre - - - - 6 korona

Negyedévre - - 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A katonai büntetőtörvény ismertetése.

Irta: Justus.

A becsület biztonsága elleni vétség. (Vége.)

A becsületsértés által vétséget követ el az az egyén, a ki mászt hamisan — de a nélkül, hogy a vád annyira menne, hogy a rágalmazás büntetéhez megkivántató tulajdonságokkal bírna — valamely büntetssel vagy hamisan valamely vétséggel vádol.

Továbbá az is, a ki különben is költött vagy elferdített tények közlése által valakit névszerint vagy ráillő ismertető jelek által valamely meghatározott becsületen vagy oly erkölcsstelen cselekménnyel vádol hamisan, a mely azon egyént a közvélemény előtt megvetés tárgyává tenni vagy lealacsonyítani alkalmas.

A becsület biztonsága elleni vétség e két esete rendszerint egy hónaptól hat hónapig terjedhető fogsággal büntetendő.

Az az egyén pedig, a ki mászt nyilvánosan vagy több ember előtt tetlegesen bántalmaz, vagy bár távollétében is gyalázó szidalmakkal illet, avagy fennszóval és azon ezélből, hogy hallassék, bántalmazással fenyeget, ha csak a bántalmazásból testisértés nem keletkezett, három naptól egy hónapig terjedhető egyszerű fogsággal büntetendő.

Megjegyzem itt, hogy a becsület biztonsága elleni vétség felemlített mind a három esete csak a sértett fél kívánatára büntetendő, abban az esetben azonban, ha a becsületsértés által — a sértő vagy a sértett minőségéhez képest — egyszersmind a katonai állásbecsület is megsértetnék, a vizsgálat hivatalból foganatosítandó.

Ha pedig a harmadik helyen említett becsületsértés nem nyilvánosan vagy nem több ember előtt történik, a vétkes, a sértett kívánatára, egy naptól 14 napig terjedhető fogsággal büntetendő.

A közerkölcsiség elleni vétség.

Valamely személynek nem teljesített házassági igérettel való elcsábítása és megbeestelenítése, mint közerkölcsiség elleni vétség, a kbtk. 779. §. szerint egy hónaptól három hónapig terjedhető szigorú fogsággal büntetendő.

Ugyanezen büntetéssel sujtatik az a katonai (csendő) r egyén is, a ki csak előljáró parancsnoksága engedélye alapján nősülhet s mégis az engedély megszerzése nélkül kül- vagy belföldön házasságot köt. Ha e vétséget altiszt követte el, a fenti büntetésen felül még le is fokozandó.

Vonatkozik ez az ideiglenesen nyugdíjazott csendőregyénekre is, a kik a nősülési engedélyt szintén kikérni tartoznak.

Ugyanezen büntetéssel sujtandó továbbá a 797. §. szerint az is, a ki teljesen részeg állapotában valamely büntetett, vétséget követett el, de e bűncselekmény neki éppen a részegség miatt be nem számítható.

Ha azonban a részeg egyén tapasztalásból tudta, hogy ittasságában heves indulatu, fogsága súlyosbitandó; ha pedig az ittas állapotban elkövetett cselekményből vagy mulasztásból fontos hátrány keletkezett, a bűnös hat hónapig terjedhető szigorú fogságra ítélandó.

A közerkölcsiség elleni vétségben válik bűnössé az is, a ki hazard vagy merőben szerencsejátékot avagy tiltott játékot játszik.

E vétség büntetése 20 K-tól 1800 K-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Mínthogy pedig a kbtk. 72. §. szerint a pénzbüntetés legénységi egyénre ki nem szabható, a 95. §. értelmében reájok aránylagos fogság szabandó ki úgy, hogy minden 10 K helyett egy nap számítandó.

Ezekkel a katonai büntetőtörvény ismertetését abban a mérvben, a mennyit abból a csendőrnök általánosan tudnia kell, befejeztem.

Tekintettel azonban arra, hogy az egyes törvényszakaszoknál feltüntetett magas büntetési tételeket ismerve, e lap olvasói között sokan akadhatnak olyanok, a kik különösnek találják, hogy a hadtörvényszéki ítéleteket olvasva, csak ritkán találnak egy évi vagy annál magasabb büntetéseket kiszabva;

ennek megvilágítása céljából és még azért is, mert akadtak elítélt csendőregyének, a kik a kerületi fogházakban alkalmazott böjt és keményfekhely, valamint a magánfogságba zárás ellen, mint tovább szolgáló altisztek tiltakoztak: — a katonai büntetőtörvény ezekre vonatkozó rendelkezéseit is az alábbiakban röviden ismertetni fogom.

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

os. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Bákózi-Tárogató feltalálója. Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház-utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becsérelése. — Arjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

A kbtk. 36. §. szerint a börtönbüntetés súlyosbítható:

1. bójttal;
2. kemény fekhelyvel;
3. magánfogságba zárás és
4. magánosan, sötét kamrába való zárással.

Ugyanezen súlyosbítások alkalmazatnak a 77. §. szerint a vétség miatt kiszabott fogházbüntetéseknel is, azzal a különbséggel azonban, hogy míg a börtönbüntetésnél a bójt és kemény fekhely, egy-egy napi megszakítással, hetenként háromszor, addig a fogságbüntetésnél hetenként legfeljebb kétszer alkalmazhatók.

A magánfogságba, és a sötét magánfogságba zárásnál is különbség van a fentemlített két büntetési nem között.

Börtönbüntetésnél ugyanis a magánfogságba zárás megszakítás nélkül egy hónapi tartammal, a sötét magánfogságba zárás pedig egyfolytában három napi tartammal is kiszabható, s előbbi egy hónapi, utóbbi pedig egy heti időköz mulva újból alkalmazható, de egy évben legfeljebb 30 napon át.

Ugyancsak a súlyosbítások a fogságbüntetéseknel, a magánfogságban tartás, egy-egy hónapi időköz multával, megszakítás nélkül legfeljebb 14 napig, a sötét magánfogságba zárás pedig egy-egy heti időközzel legfeljebb 24 órai tartamban alkalmazható, s bármily hosszát is a fogházbüntetés tartama, végrehajtása alatt legfeljebb csak tízszer lehet helye.

Ezen súlyosbítások alkalmazását rendeli a törvény 92. §-a azért, mert: s a hosszutartamú börtönbüntetések a katonai szolgálatnak csak hátrányára vannak s így a büntetések törvényes tartama a fentebb említett súlyosbítások alkalmazása által aránylag megrövidítendő.

Ugyanígy kell eljárni a börtönbüntetés kiszabásánál akkor is, ha a büntetésnek ártatlan családja, a börtönbüntetésnek a törvényben meghatározott tartama folytán, megéllhetése tekintelében vagy keresetében érzékeny hátrányt szenvedne.

E szakasz alkalmazása esetében a büntetés tétele a legrovidebb tartamon alól is leszállítható.

Ugyanezen rendelkezéseket tartalmazza a törvény 94. §-a, mely a vétség miatt kiszabandó fogságbüntetéseknek fenti módon való megrövidítését szabályozza.

Az említett súlyosbítások azonban úgy a börtön, mint a fogságbüntetéseknel csak az esetben alkalmazhatók, ha az elítélendő azok elszorvására orvosilag alkalmasnak találhatók.

A törvény 92. és illetőleg 77. §-ai azonban csak abban az esetben vehetők alkalmazásba a büntetések tartamának megrövidítése céljából, ha az elítélendő egyén javára megállapítható enyhítő körülmények úgy fontosságra mint számra nézve meghaladják a súlyosító körülményeket.

Súlyosbító körülmények általában.

1. Az érettebb megfontolás;
2. minél szándékosabb az előkészület, a melylyel a tett végrehajtott;
3. a tett által okozott kár vagy a tett nyomán járó veszély;
4. minél kevesebb elővigyázat volt használható a tett elleni védekezésre; s végül
5. minél több és fontosabb kötelesség sértetett meg a tett által.

Súlyosbító körülmények különösen.

- a) Ha ugyanazon büntett vagy vétség ismételtetett;
- b) ha a bűnös már hasonló büntett vagy vétség miatt büntetve volt;
- c) ha a bűnös más, főleg fiatal, tapasztalatlan, vagy eddig feddhetlen egyénnek a törvény megszegésére esélyt adott;
- d) ha a tettes, valamely többek által elkövetett bűntettnek vagy vétségnek hűnszerzője, felbujtója vagy vezetője;
- e) ha az erkölcsiség elleni kihágásoknál nyilvános botrány okoztatott vagy a tettes nagyobb műveltségű egyén.

Súlyosbító körülmény végül az is, ha a vádlott a vizsgálat folyamán valótlán körülmények koholása által a bírót tévútra vezetni igyekszik, vagy ha a tett elkövetését beismeri ugyan, de az elidegenített tárgy kincsét gonosz szándékból megtagadja.

Ezekkel szemben enyhítő körülmények:

1. A tettes személyére vonatkozólag.
 - a) Ha a tett elkövetésekor feddhetlen előéletű volt;
 - b) ha a gonosztettet egy harmadiknak unszolására, félelemből vagy engedelmességből követte el;
 - c) ha az öntudatot egészen ki nem záró elmezavarásban, melyet ő nem a gonosztett véghezvitelére irányuló szándékkal idézett elő, vagy a közönséges emberi érzésből származott heves felindulásban hagyta magát a tette ragadtatni;
 - d) ha a tettes inkább a más gondatlanságából neki nyújtott alkalmat által esélyt adott a gonosztettre, mintsem hogy magát arra előre megfontolt szándékkal határozta volna el;
 - e) ha a nyomozó szükség esélyt adott a tette;
 - f) ha tevékeny buzgalommal törekedett az okozott kárt jóvátenni vagy a további rossz következményeket meggátolni;
 - g) ha, a midőn könnyen megszökhetett vagy felledezzellenül maradvány volt, önmagát feladta s a gonosztettet bevallotta;
 - h) ha a törvénynek ismeretlen vagy elrejtőzött út-

Ha fáj a feje⁷ ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migránt és fejfájást elműszítja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készít: Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

hágóit a bíróság előtt felfedezte, azoknak közrekerítésére, bűnösségük megbizonyítására eszközöket szolgáltatott vagy saját jószántából oly körülményeket jelentett fel, a melyeknek tudása a hatóságnak valamely fenyegető kár elhárítását vagy csökkentését lehetővé teszi;

i) ha az önhibáján kívül elhuzódott vizsgálat folytán hosszabb ideig fogva volt;

k) ha a katonai büntetvényben vagy vétségben bűnös egyén állásának vagy szolgálatának megszogetti kötelességei tekintetében még kellőleg kioktatva nem volt.

2. A tett minőségéből folyó enyhítő körülmények:

a) ha a tett a kísérletnél maradt és pedig ahhoz képest, hogy a kísérlet mily messze maradt a büntett vagy vétség véghezvitelétől;

b) ha a büntett vagy vétség valamely még nagyobb kár okozásától való önkéntes tartózkodással követtetett el, a melyre az alkalom megvolt;

c) ha a gonosztevéből származó kár esekély vagy ha a sértett fél teljes kártérítést vagy elégtételt nyert.

Az itt felsorolt súlyosító és enyhítő körülmények közül azokat, a melyek egyik vagy másik büncselekménynél fennforognak, már a vizsgálat folyamán meg kell a vizsgáló hadbírónak állapítani, s az ítélethezatalnál — a kbtk. 116. §-a értelmében — mind a kétfélét egyforma gondossággal mérlegelni s ahhoz képest, a mint az egyik vagy másik fontosabb és nyomatékossabb, a büntetést szigorubbán vagy enyhébben kell kiszabnia.

Az enyhítő körülmények túlnyomó száma, fontossága és nyomatékossága adja meg aztán a bírónak azt a jogot, hogy a 10 évtől 20 évig terjedhető börtönbüntetésnél, a már előbb említett súlyosításokat is alkalmazva, tiz éven, az öt évtől tiz évig terjedhető börtönbüntetésnél pedig öt éven alóli tartamban is kiszabassa a büntetést.

Nehogy azonban az enyhítésben is túltengés forduljon elő, a kbtk. 124. §-a korlátozza a bírót, hogy ha a tiz éven alóli mértéket veszi alapul a büntetés kiszabásához, öt évnél kevesebbet, ha pedig az öt évi mértéket veszi alapul, két évnél kevesebbet ki nem szabhat, de az utóbbi büntetési tétel kiszabásánál a büntetés nemét enyhébb fokúra, pl. a súlyos börtönbüntetést elsőfoku börtönre is átváltoztatja.

Ugyancsak hasonló enyhítési tételeket foglal magában a 125. §., a mely szerint abban az esetben, ha az ítékezés alá kerülő büntetettre nincs öt éven felüli büntetési tétel a törvényben meghatározva, túlnyomó enyhítő körülmények összetalálkozása esetében, vagy ha a bűnös javulása alaposan várható, a börtön enyhébb fokúra változtatható, a törvényes időtartam pedig még hat hónapnál is rövidebbre szabható, sőt a mennyiben sem a katonai állásból folyó, sem szolgálati tekintetek nem akadályozzák, szabadságában áll az esetben a bírónak

a lefokozás és a csendőrségből való elbocsátás mellőzését is javasolni a hadtörvényszéki tárgyaláson tartott előadásában, esetleg ugyanczok elengedőse tekintetében a kerületi parancsnok előtt kegyeltnevezésre javaslatba hozni az elíteltet.

Ezek volnának azok az általános tudnivalók, a melyeket a csendőrnek a maga és esetleg hajléksai érdekében is ismernie kell a reméltem, hogy a kik a közleményt végig figyelmesen olvasták, nemcsak a büncselekményektől való óvakodásra szereztek belőle tanulságot, hanem egyébként is előnyükre fog valóni.

BÜNYÜGYI TÁRCZA.

A tömeggyilkos.

Az időközben elhalt dr. Ellbogen Frigyes híres bécsi ügyész egy újságcikkben foglalkozott a nagy port felvert Wanyek-féle esettel és a cikkben a gyilkost egy született gonosztevő mintaképeként állítja oda, mint a kin ennek a típusnak a sajátosságai ritka élességgel mutatkoznak. «Éz tényleg egy született gonosztevő és nem erős kísértés által a bűn útjára esábitott szokásos büntetett, ki a gonosztságot hivatászerűleg űzi. A Wanyek-féle eset megérdemli, hogy a büntető perek történetében az első helyet foglalja el.» Ellbogen ennek az esetnek még egy további fontosságot is tulajdonít. «Nem ismerek bünpert, a mely büntetőbíráskodásunknak fogyatékoságát olyan élesen megvilágítaná, mint ez az eset.» Ezt az embert már első tettei után ártalmatlanná kellett volna tenni.

«A tömeggyilkos a végtárgyalási elnök azon kérdésére, hogy a reá kimondott halálos ítélet ellen fog-e perorvoslattal élni, tisztán és határozottan azt felelte: «Nem, lemondok róla». Az a lelki hangulat, a mely ennek a gyilkosnak a félelmetes nyugalmat adta rideg, velőt fagyasztó válaszához, egy érzésben gyökeredzik melyet én a bóhér kötele utáni vágyának nevezek!» Csak ennyiből áll a Wanyek-féle esetnek irodalmi méltatása. Ismerteti ezt az a kicsiny, de kitünő gyűjtemény, mely «Kriminalprozesse aller Zeiten» ezim alatt tizenkét füzetben jelent meg Fischer Vilmostól, Webers Ottó kiadásában. (Heibronn). Mint tanulságos és különleges eset azonban úgy a büntetőjoggal foglalkozók mint a lélektudvár körében annak történeti ismertetése még mindig élénk érdeklődésre tarthat igényt, dacára, hogy az eset már jó ideje, tizenkét év előtt történt.

Az 1901. év elején Bécs város egész lakossága egy büntett benyomása alatt állott, a mely világos nappal történt egy élénk városrészben. A Stollmacher-féle gyilkosság óta, a mikor ez az anarchista a Mariahilferstrassen meggyilkolta Eisert váltóüzlettulajdonost; alig történt Bécsben büntett, melyben a tettes olyan hullat-

BUTOR

közpónasért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÚT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88—59.

BUTOR

lan elszántságot és olyan kétségbeesett erélyt fejtet volna ki, mint Wanyek István a január 8-i vérfürdő alkalmával. A asszonyt a kinek a lakásába betört, egy lövéssel leterítette, s mikor üldözték, egy több száz főből álló őt elfogni akaró tömeg ellen vadállat módjára küzdött. Az ő tette egyben megerősítése volt dr. H. Gross megjegyzésének a «Kriminal-Psychologie» című műben: «A mi szakmánkban is ismétlődnek esetek.» (Ugyanis néhány hónappal ezelőtt, ugyan jó távol ennek az esetnek a színhelyétől, Nordlund tömeggyilkos, a ki egy hajón lopást akart elkövetni, ráldözött tizenkét emberre, kik közül heten meghaltak.)

A Wanyek-féle gyilkosság színhelye a Favoriten munkásnegyed, melyben a hosszú utczákon egyik bérkaszárnya a másik mellé sorakozik. Szegény emberek, többnyire munkáscsaládok lakják, a kik napközben nagyobb részét a házon kívül vannak elfoglalva. Ezek a rosszul őrzött lakások, ha még oly csekély is a bennük remélhető zsákmány, a betörőkre nézve úgy látszik, mégis vonzó működési területek.

A Wieland-tér 11-es számú bázis kétemeletes épület. Tulajdonosa Hechenberger Keresztély sórkereskedő, kinek a földszint utczára néző részében van az irodája, az udvarban pedig a raktára, a ház többi részében ki lakások vannak, melyekben számos család lakik. A második emeleten volt Sieghardt József államvasuti fűtőnek egy szobából és konyhából álló lakása, melyben ő feleségével, valamint egy két éves és egy héthónapos gyermekével lakott. Ebbe a házba jött 1901 január 8-án, kedden reggel 8 óra után Wanyek István, a kit ott ezelőtt sohasem láttak. Először benyitott egy első emeleti lakásba, mely nem volt bezárva. Ott azonban a lakó családjával együtt éppen reggelinél ült, Wanyek hát az ajtó rögtön ismét becsukta. Az idegent nem sok figyelemre méltatták, mert azt hitték, hogy ajtóférfelyesztett. Wanyek felment a második emeletre és alkulcsossal kinyitotta Matzeka Katalin asszony lakását. A lakásból, melyben sonki nem volt, ellopott egy ezüst női órát, két ezüst óraláncot, egy nickel láncot, egy arany gyűrűt, egy pár arany fülbevalót és egy császárb jubileumi érmet. Ennek a betörésnek a zsákmányával azonban nem elégedett meg Wanyek, hanem az alkulcsossal még kinyitotta a szomszéd Sieghardték lakás ajtaját. A betörő feltételezte, hogy ez a lakás is üres. Azonban a konyhában Sieghardténak két éves kis fia éppen babával játszott, mialatt az asszony a szobában a másik gyermekével volt elfoglalva. Mikor az asszony az ajtónyitás zaját meghallotta, kiment és egy idegen férfival találta magát szemben. Mindjárt világos lehetett előtte, hogy az ember nem jóban jár, mert: «Betörő, betörő,» kiáltással fellármázta a lakókat. A betörő menekülni igyekezett és gyors ugrásokkal rohant le a

lépcsőn. Azonban Sieghardtne nem akarta őt elszalasztani és folytonos kiáltások között sietett a menekülő után. Lelkendezve szólt be a szomszéd Klempa András gépmunkás lakásába: «Jesszus, jöjjenek ki!» Klempa kirohant, azonban a halálhozó lövés már eldőrdült. A földszint és első emelet között ugyanis Wanyek forgópisztolyt húzott elő kabátja zsebéből és gyorsan megfordulva rálőtt Sieghardtnera. A boldogtalan asszonynak halálos sebe dacára még volt annyi ideje, hogy a földszintig fusson. A kapu alatt azonban ajultan esett össze, miután elkialtotta magát. «Fogjátok el a gyilkost!» Az asszony segélykiáltásai és a lövés zajai fellármázták a többi lakókat is. Sieghardtne lakásába vitték, a ki azonban utolsót sóhajtott még mialatt a lépcsőn föl vitték. A lövedék átfurta a szívét. Számosan, köztük Streimelweger Ignác, Hochenbergernél szolgáló kocsis is üldözőbe vették a menekülő betörőt. A vad hajsza megindult a Wieland-téren át, néhány utcán keresztül a Bürger-tér felé. Mindig több járókelő csatlakozott az üldözőkhöz és rohant Wanyek után, a ki forgópisztollyal a kezében szaladt üldözői előtt. A Bürger-téren Streimelweger már egészen közelébe jutott a menekülőnek, már-már a kezét akarta kinyújtani, hogy megfogja, mikor Wanyek üldözője felé fordult. Ez hirtelen a földre vetette magát, a betörő el akarta sütni forgópisztolyát, ez azonban csüttörtököt mondott. Wanyek ismét meneküléshez látott és Streimelweger, a ki gyorsan felugrott, megint a nyomában volt. A hajsza a Laser-uton át a Wald-utczába irányult. Itt egy Marek nevű kocsis csatlakozott az üldözőkhöz és csakhamar elhagyta a többit. Már csak néhány lépés választotta el a gonosztevőtől. Hamarosan elérte és megfogta karját. Azonban Wanyek tovább futott, Mareket magával huzolva. Futás közben üldözőjét olyan lendülettel vágta oda egy gázlámpa oszlopához, hogy az elengedte Wanyeket és visszatántorodott. Ezt a pillanatot arra használta fel a merénylő, hogy rálöjjön a kocsisra. Marek, a hátán találva, földre esett, néhány perc múlva meghalt. Midőn Marek a földre zuhant, az üldözők egy pillanatra visszaretentek ugyan, de rögtön újra kezdték az üldözést. Hofstätter Vincze rendőr, a ki a Wald-utczában állt őrhelyén, az első volt, ki Wanyeket megint üldözőbe vette. Kivont karddal sietett a menekülő után, s a többiek gyorsan követték. A betörő menekülése közben megegyeszer visszafordult és egy lövést tett üldözőire. Ezuttal Fischer Károly asztalosmester volt az áldozat, a kit a lövés alsótestén talált és súlyosan megsebesített. Földre esett és mialatt az üldözők egy része az öntudatlanul fekvő körül foglalatoskodott, a többi folytatta az üldözést. Azután Wanyek fegyverét egy Bilicsek Lajos nevű borbélyra irányította, a ki csak azáltal kerülte el a golyót, hogy

GYERÜNK CSAK!!
 BESZÉLGŐPÉTEK ÉS LEPIEZT FUVOS ÉS VONOS HANGSZERT
 CÍMBALMOT ÓRÁT ÉKSZERFÉLET. REVOLVERT. LÁTESŐVET
 FÉNYKÉPÉRTŐTÁRKA HAJTÁSI
 GÉKEZT. VÁSÁROLJON A FOLGÓRÉSZELETRE IS.

SZÁNTÓ LAJOS
 SZÉKESVÁROSI KÖZVETLEN ÉRTÉKESÍTŐ
 NEM TUCSÁT ARÚ!
 NEM ÜRES REKLAM!!
 JÓ HIRNEVŰ CEGEM
 KÉTSZÉKES MINDENRE!

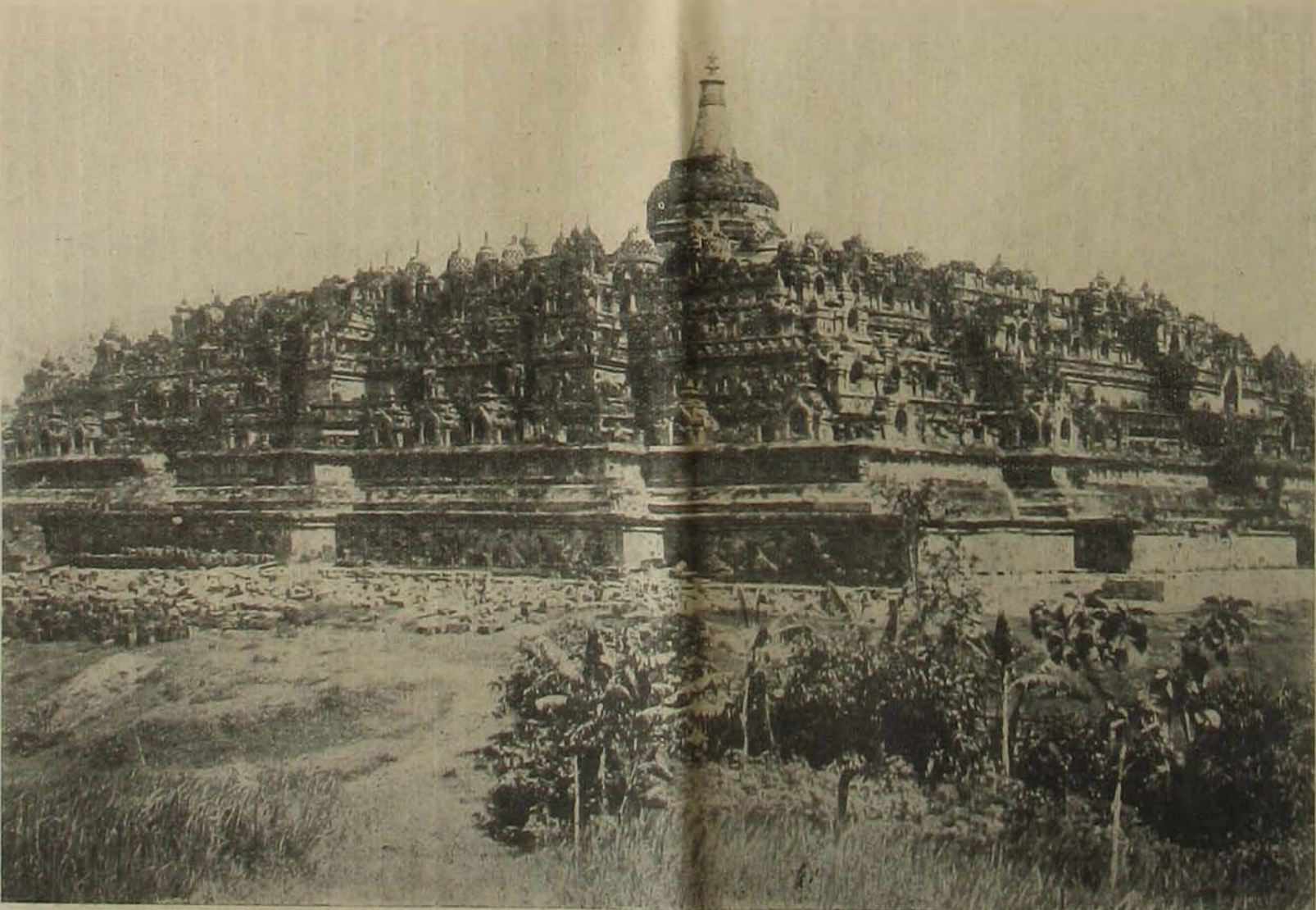

GYERÜNK CSAK

Csen lőr urak személyes jó ismerősékhöz és régi ismerőseikhez

SZÁNTÓ LAJOS-hoz
 SZÉKESVÁROSI (VÁROSI BÉRHÁZ) VÁSÁROLJON!!!

Csendőrségi strapa kerékpárt és varrógépet, hangverseny gramofont és finom «Angyal»-lemezt, Pathé tünétképi beszélőgépet, címbalmot, harmonikát, ezterát, tamburciót, órát, ókszerfélet, önbortóvalót, villanyos kézi és zseblámpát, látesővet, revolvert, fényképezőgépet és háztartási tárgyakat. — Nagyon ked. ező részletfizetésre!! Képes nagy árjegyzékem ingyen küldöm!

Jáva sziget építészeti remekoi. — Bodobudur pagodája.

a betörőnek egy másik áldozat került az utjába. A Laaer-utczában Wanyek megegyeszer hátrafordult és rálőtt Hauser József lakatosinasra. A lövés ennek hátába fűrődött, mire az súlyosan megsebesülve bukott a földre. Ezen a helyen megszükül a Laaer-utca, egy kerítés, mely az út közepéig ér, az utcát majdnem felényire megkeskenyíti. A gyilkos, ki mindenfelől körül volt fogva, magát akarta megölni. A forgópisztolyt jobb halántékának irányítva, el akarta sütni azt, azonban megint leeresztette és ezekkel a szavakkal irányította Hofstätter rendőr felé: «Kutya, neked is vége! legyen!» A lövés azonban nem sült el. Ezen a helyen volt egy hókupac is és a mint Wanyek tovább akart menekülni, ráesett a hókupacra, melyet sietségében nem vett észre. König Lajos kocsifényező, a ki üzletéből az utcára sietett, gyorsan odaugrott és megragadta Wanyeket a nyakánál és karjánál fogva. Wanyek újra föl-ugrott és még egy lövést akart tenni, de már nem volt több töltény a fegyverben. Ekkor Hofstätter rendőr kardját használva egy sebet ejtett a gyilkos homlokán a bal szem fölött. Erősen vérző sebe daczára Wanyek a forgópisztoly agyával a rendőrré sujtott és fején kétszer, szerencsére csak könnyen, megsebesítette. Csak ekkor sikerült a rendőrnök és Könignök a gyilkost ártalmatlanná tenni. A többi üldözők, a kik megjedve, egy kicsit hátra maradtak, odarohanva ütlegelni kezdtek a gyilkost, miközben számos botütés érte a rendőrt és Königet is, kik a gyilkost tartották. A rendőr megunva a sok ütlegelést, már-már leeresztette Wanyeket, a mikor rendőrök jöttek és kiszabadították kényelmetlen helyzetéből és végre Wanyeket, a kinek fejsebe és egy sérülése a jobb kezén erősen vérzett, a rendőrségre lehetett vinni.

Wanyek István egy bécsi óraszekrényasztalosnak a fia, 1877 december 2-án született Wienben, a gyilkosság idején tehát mindössze 22 éves volt. Ő asztalossegédnek mondta magát, atyja kijelentése szerint azonban nem tanulta ki a mesterségét, hanem az atyai báznál való tartózkodása alatt csak az árut hordta ki a megrendelőknek.

Hirneve az elképzelhető legrosszabb. A wieni rendőrigazgatóság jelentése szerint betörők társaságába jut és mint munkakerülő és magabazárkózott ember volt ismeretes, a fegyintézet által veszedelmes betörőnek és javíthatatlannak volt jellemezve. Még czellatársainak egyike is dühös és erőszakos embernek jellemezte. Hogy ez a jellemzés mennyire megfelelt a valóságnak, abból látható, hogy a wiedeni járásbiróság 24 órai elzárással büntette Wanyeket, még kiskorúsága idején 1891-ben, mert veszekedés közben egy fiút a fején késszurással úgy megsebesített, hogyha ő akkor már a 14. évet betöltötte volna, súlyos testi sértés büntette miatt vonták volna felelősségre. Néhány hónappal később a sechhausi járásbiróság büntette meg Wanyeket könnyű testi sértésért. 1892. év decemberében volt először lopásért kérdőre vonva és egy heti fogházra elítélve. 1894. április 2-án következett második büntetése ismételt lopás miatt

és ugyanezen év november 22-én jelent meg Wanyek István először vádolva lopás büntetével a törvényszék előtt. A bécsi törvényszék 18 hónapi súlyos és szigorított börtönbüntetésre ítélte. Ezzel az ítélettel kapcsolatban a wieni rendőrigazgatóság Wanyeket, mint magyar állampolgárt az összes koronartományokból örökre kitiltotta. Wanyek továbbá hétszer lett megbüntetve tiltott visszatérés és csavargás miatt; 1896-ben egy állítólag Pelikán Rudolfal együtt elkövetett betörés lopással volt vádolva, ezuttal azonban a vád alól felmentették. 1897 január 9-én következett utolsó elítéltetése három évi súlyos börtönre Pelikán Rudolfal, Pelikán Rozáliával és más társakkal együtt elkövetett nagyobb lopásért. Ezt a büntetést Wanyek Steinban ülte le; 1900 január 9-én elbocsátották az intézetből és egyidejűleg a határra tolonczolták. Hogy Wanyek ezután mit csinált, hol tartózkodott, miből élt, azt a legbehatóbb kutatások daczára sem lehetett megállapítani. Nem lehetett egyebet tudni, mint azt, hogy 1900 juniustól októberig egy piaczi munkásnál lakott Wienben Holub Ferencz álnév alatt, hogy néhányszor megjelent futólagos látogatásra apjánál és testvéreinél. Wanyek maga utolsó vizsgálati fogsága alatt egyik fogolytársa előtt kijelentette, hogy utolsó büntetése óta több betöréses lopást követett el.

Az első kiballgatás a favoriteni rendőrkapitányságon a tettes elfogatása után hamarosan megtörtént. Már egnél a kihallgatásnál jelentkezett Wanyeknél az a makacsság, melyet nem is hagyott el többé. Állhatatosan megtagadta lakása megnevezését és csak mintán fényképét megmutatták a büntettesek albumából, ismerte he, hogy azonos Wanyek István Ausztriából kitiltott, többszörösen büntetett betörővel. Miután a további hozzáintézett kérdésekre nem akart felelni, megint elvezették. Már előbb elvettek tőle egy üveg cyankalit, egy nagy kést, öt töltényt, két álkulcsot és egy nagy feszítővasat és két régi forgalmon kívül helyezett negyelforintost. Több tanu elmondta a rendőrségen, hogy látták, a mint a gyilkos menekülés közben meg akarta tölteni forgópisztolyát. Ez azonban nem sikerült neki, különben áldozatainak száma jóval nagyobb lett volna. Wanyek elfogatásakor nagyon rendesen volt felöltözve.

Már annál a betöréses lopásnál, a mely miatt Steinban az említett három évi börtönbüntetést elszervezte, mutatkozott nála az az elvetemültség, mely neki a zárkózott daczosság mellett legszembeötlőbb tulajdonsága. Ez a betörés egy vendéglősnél történt a XIV. kerületben. A házban épen temetés volt, az összes lakók a templomban voltak. Ezt az időpontot választotta Wanyek és akkori czimborája Pelikán Rudolf, a betörés elkövetésére. Wanyek volt a vigyázó, Pelikán besurrant a vendéglős lakásába és számos értéktárgyat összeszedett. Pelikánt meglepték és ő nem látott más utat a menekülésre, mint az első emeleti ablakból az utcára leugrani. Ő és Wanyek elmenekültek, a nélkül, hogy el-

Berson

Summivarok
a legjobb

Jáva sziget építészeti remekei. — Siva szentélye Prambananban.

foghatták volna őket. Néhány nap múlva a rendőrség a tolvajok nyomába jutott, Pelikánra és Wanyekre gyanakodott. Először Pelikánt fogták el. Mikor a rendőrök éjnek idején lakásába hatoltak és az asztalon álló lámpával világítani akartak, a lámpa belsejéből csörömpölést hallottak. Megnézték, mi az és ebben a rejtekben ékszereket találtak a meglopott vendéglős tulajdonából. Pelikán ezáltal el volt árulva. Néhány nap múlva Wanyek is kézrekerült. Elfogatásakor kiszabadította magát, menekülése közben azonban elesett és így el lehetett fogni.

(Vége köv.)

Melegágykészítés.

Irta: Pajtás.

Még téli az időjárás, de a naptár szerint közeledik a tavasz, a mely a kert munkáitok megkezdését jelenti. A tavasz azonban, ha be is köszönt, lassan halad s a szabadba vetett magból nagy későre válik használható termény. A kertmivelő ember ezért melegágyban előtermelt pabintát ültet ki a szabad földbe, hogy így hamarabb legyen főzeléke, virága stb.

Ott hol az ő snek kertje van, igen ajánlatos melegágyat készíteni s az ültetendő növény, vetemény, virágfajokat abban nevelni; valamint egypár korai használatra való terményt is abból élvezni.

A melegágyat februárban, vagy márczius elején kell elkészíteni. Az első teendő, hogy erre alkalmas helyet kell a kerthen találni; olyan helyet, a hol a nap reggeltől-estig érje, mert hisz épen azért melegágy a neve, hogy növényei a nap fénye és melegéből, meg a trágyaréteg fűledéséből származó hőből táplálkoznak. Ügyelni kell arra is, hogy a melegágy a napos hely mellett védett is legyen; különösen az északi szélétől védett. Hideg, vadvízes talajra nem tanácsos melegágyat állítani, mert ott nem képes a trágyaréteg kellő meleget kifejteni.

A melegágyhoz körülbelül egy félméter mély gödört ásunk, a mely gödör aztán mintegy két méter hosszú és 125—130 cm széles legyen. Ezt a gödört napfényes időben közvetlen az istállóból hordott lótrágyával rakjuk meg, ügyelve arra, hogy villával egyenletesen keverjük el a trágyát a szalmás résszel s jól tapossuk meg, hogy szorosan összeálljon. Az összetaposás után a trágyaréteg 30—40 cm lehet.

Az így megalapozott melegágyra helyezzük rá a keretet és az ablakot. A keret erős padlódeszkából házilag is előállítható, még pedig ha üveges melegágyi ablak beszerzésére költség nincsen; olyan nagyságban, hogy ócska épületablakok felhasználhatók legyenek hozzá.

Természetesen ilyen esetben a gödör méretei is változni fognak. A keretet úgy kell elkészíteni, hogy a széleken párkánya legyen, az ablakok lecsuszásának meggátolására.

A keretnek hosszoldalait úgy készítsük, hogy egyik oldal felül 5—10 cm-rel magasabb legyen a másiknál, úgy hogy a ráillesztett ablakok a nap felé ferdén álljanak.

A melegágy alakját egyébként a mellékelt ábra szemléltetővé teszi.

A melegágy elkészítve s ablakkal lefedve, a nap hővétől és az erjedő trágyától átmelegszik. Ez a trágyaátmelegedés, ha a friss lótrágyát egy kissé forró vízzel is megöntöztük; egy-két nap alatt megtörténik. Erről úgy győződhetünk meg, ha melegágyba való hőmértőt állítunk a trágyába s azon figyeljük meg a hőváltozást. Mikor a trágya átmelegedett, akkor már erre a célra előké-

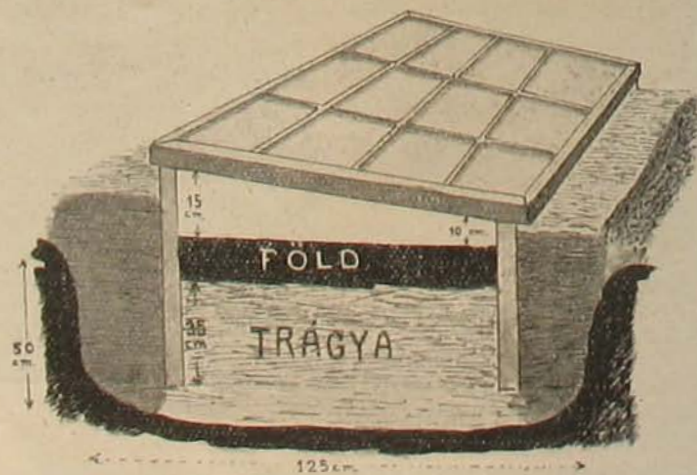
szített melegágyi földet terítünk rá, úgy hogy a földréteg 15—20 cm-re egyenletesen fedje a trágyaréteget. A melegágyba való föld jó korhadékból, gyepr vagy lombföldből álljon, melyet a gáztól, szeméttől rostálással tisztítsunk meg s keverjük hozzá egy kis folyami homokot, mert ezzel lazábbá tesszük. A földréteget gereblyével terelegessük el egyenletesen, aztán fedjük rá az ablakot, esetleg ha nagy hidegek járnak, vagy hó esik, tegyünk az ablakra szalmatakarót is, s a visszahelyezett hőmérvével figyeljük meg egy-két napig, hogy milyen mértékben melegedett át a földréteg. Hogy az átmelegedés gyorsabban menjen, rakjuk körül trágyával kívülről a melegágy keretét vastagon. Ez azért is jó, mert védelem a szél ellen is s a meleget biztosíthatjuk fiatal növényeinknek.

Mikor meggyőződünk a melegágy átmelegedéséről, akkor hozzákezdhetünk a vetéshez. A magfajokat apró parcellákba s lehetőleg sűrű sorokba vessük. Egy kis jegyzékfával jelezzük, hogy mit és mely napon vetettünk s ezt a kis fát a parcella fölé, a földbe tűzzük. Az elvetett magot finom rostált, vagy szitált homokos földdel hintsük be oly vastagon, mint maga a vetett mag; szóval alig pár milliméteres réteggel. A behintés után sima, lapos deszkadarakkal nyomtassuk le az elvetett magot, hogy szorosan álljon a földön. Mikor a vetést elvégeztük, a bevetett területet óvatosan, állott vízzel megpermetezzük. Nagy locsolóval ne öntözzünk, mert az erős vizsugár a magvakat kimossa, elsodorja és összekeveri.

Locsolás után az ablakokat visszahelyezzük s estére még a téli idő alatt szalmatakaróval, gyékénnyel vagy rossz pokróczokkal is letakarjuk, hogy a hővesztés minél kevesebb legyen. Ezt a védőtakarót napszálltakor tesszük rá a melegágyra s reggel csak akkor vesszük le, a mikor a nap kisütött. Hogy kutya, macska a takarót szét ne ezibálja, jó, ha deszkákkal is lenyomtatjuk: ügyelve természetesen arra, hogy az ablakokat be ne nyomjuk.

A mint az elvetett mag kicsirázott, a fiatal, gyenge palántákkal már sok dolgunk akad. Első sorban vigyáznunk kell, hogy a nap heve le ne forrázza, ki ne égesse őket; ezért különösen már márcziusban a nap heve ellen árnyékolással kell őket védeni. Az árnyékdással is vigyázzunk, mert a sok árnyék mellett növényeink felnyurgulnak s hasznavehetetlenek lesznek.

A második főkéllék a melegágy szellőztetése. Ezt dél körül, napos időben végezzük, hogy az elhasznált párás levegő a melegágyban megcserélődjék. Ezen célból az ablakokat egy-két ujjnyira fadarakkal feltámasztjuk,

Egy sanskrit dráma személyesítői.

A jávai szultán udvari színésze.

vigyázva arra, hogy nagy hideg ne zuduljon növényeinkre. A levegőzés eleinte 1—2 óráig; később több ideig tartson, sőt, ha melegek a napok, az üveget teljesen el lehet távolítani, hogy ezzel a növények edződjenek, erősödjenek, szokjanak hozzá a szabad levegőhöz s ne selymődjenek a kiültetés után.

Fordítsunk gondot a locsolásra is, mert ez szintén fontos a melegági növényeinknek. Hideg, nyirkos időben nem kell öntözni. Eleinte csak arra vigyázzunk, hogy a föld ki ne száradjon s ezért elegendő, ha hetenként egyszer-kétszer locsolunk, később gyakrabban, sőt naponta is kell locsolni.

Első időben dél körül öntözzünk, a mikor melegebb, a nap, április, májusban reggel. A sok nedvesség árt a növényeknek s penész, rothadás állhat elő.

Jó időben, mikor az ablakokat eltávolíthatjuk, gyomláljunk és ritkítsunk a növényeink között. Esetleg ha van más melegágunk, vagy van szabad helyünk magában a melegágban, tüzeljük át (pikkírozuk) növényeinket, mert ezáltal gyorsabban nőnek és erősödnek.

A melegági növényeink lehetnek olyanok, melyeket kiültetésre nevelünk, pl. paradicsom, saláta, paprika, keltáposzta, bimbóskel, kalarábé, virágpalánták stb. és olyanok, a melyeket fogyasztásra nevelünk a melegágban. Az ősökön ilyen kis melegágban lehet hónaposretket, salátát, karottát, zöldhagymát nevelni, mert ezekhez nem túl nagy hely kell, s a többi palánta mellett olfór. Ha van nagyobb helyünk, akkor kalarábét, egy pár bokor babot, sőt ugorkát, tököt is vetlhetünk.

Volna még sok aprólékos teendő a melegág körül, de arra térszűke miatt nem terjeszkedhetünk ki. Az eddig leírtak elegendők ahhoz, hogy hozzá lehessen kezdeni, a többit majd meghozza a gyakorlat.

KÉPEINKHEZ.

Jáva-sziget építészeti remekei.

Geologusok állítása szerint Ázsia déli része, a hol India fekszik, valamikor évezredek előtt összeköttetésben állott Ausztráliának északi részével, a mai Indonéziával s csak az egymást követő vulkanikus kitérések pusztításai folytán beállott geológiai átalakulások szüntették meg ezt a kapcsolatot a két világrész között. Ugyancsak ennek a geológiai átalakulásnak tulajdonítják a tudósok az Indonéziai-szigetesoport keletkezését is, úgy magyarázván a dolgot, hogy Sumatra, Borneo, a Celebesek, Új-Guinea és Jáva-szigetek stb., mind annak a két világrészt összekötő földrésznek rendkívüli evolúziók által széttagolt részei.

Az említett szigetek közül Borneo, Sumatra és Új-Guinea még most is nagyjából miveletlen földterületek, lakosai is az ő vadnépek leszármazottai, a kik megtartják őseik szokását awayira, hogy egyes törzsek még ma is jóízűen falatozzák fel embertársaikat s lakásaikat ellenfeleik koponyájával, magukat pedig ugyanazok fogáival és hajzatával díszítik fel.

Jáva-sziget lakossága azonban, miután legközelebb esett Indiához s lakossága is összeköttetésben állott Ázsia itteni népeivel, elsajátítván a szanszkrit-népek szokásait, tanultságát s művelődési módját, már régtől fogva magas műveltségi fokot ért el s e vad szigetvilág között ma is valóságos kultur-központnak tekintetű. Művészetének fejlettségét nagyszabású archeologiai (régiségtörténeti) emlékei igazolják, a melyek mint hindu eredetűek, méltán sorakozhatnak India világhírű alkotásai mellé.

A jelen számunkban bemutatott két nagy kép mind-egyike egy-egy hindu szentélyt ábrázol, a melyek közül az egyik, az úgynevezett Bodo-budur pagodája szintén Jáva-sziget nagyon régi és szanszkrit eredetű emléke s olyan építészeti ritkaság, hogy bármilyen világhírű embert bámulatba ejt. Ez a köralaknak látszó hatalmas alkotás ugyanis nem köralaku, hanem huszoldalu építmény s nem egyéb, mint egy természetes halomnak az aljától kezdve a tetejéig lépcsőzetes alakban való átalakítása mellett, a folyosószerű részleteknek a legpazarabb faragványokkal és vésésekkel való feldiszítése s az így kialakult mintegy kétezer apró pagodának torony-szerűen egymásfölibe való beépítése.

Az a különféle díszítésekkel ellátott néhány alak pedig Jáva drámai színészeit mutatja, a kik még a sziget őslakóinak a leszármazottjai lévén, azoktól öröklött szokásaiknak megfelelően egész életüket a színészetnek szentelik és szanszkrit eredetű műveiket, a melyekben egyes drámák és tragédiák előadásai reggeltől estig, sőt egyesek napokon át is tartanak, teljesen az eredeti hagyományokhoz hűen adják elő.

HIREK.

Adományok. A létesítendő csendőrségi internáns alapja javára újabban a következő adományok folytak be: a vörösmarthy főhercegi erdőgondnokságtól, egy vadászó fegyverének a monostorszegi őrs egy járőre által történt őrizetbe vétele alkalmából 20 K, Tremmel János járásörmester Rajkáról és Krohner Ferencz csendőr Lakompakról 5—5 korona. Ezen újabb adományokkal az alap vagyona 32,457 K 46 fillerre emelkedett.

Betöltendő posta- és távirtdasegédtsízi állások. A folyó évi márczius hó 2-án, 26,732/20 — a. szám alatt, az érdekelt igényjogosultsági igazolvánnyal ellátott altisztekkel leendő közlés czéljából kiadott bonvédelmi miniszteri körrendelet szerint, a m. kir. posta- és távirtdánál, az 1914. év folyamán előreláthatólag 100—150 posta- és távirtdasegédtsízi állás fog betöltés alá kerülni.

Ellenszegülés. Czinkóczki György nyírbahtai őrsbeli csendőr márczius hó 5-én szolgálatteljesítés közben, Magy községben Fodor János ottani lakos ellenszegüléssel szemben, annak súlyos, de nem életveszélyes sérülésével végződött kardfegyvert használt.

Egy csendőr szökése. Pécsi Gyula aszódi őrsbeli csendőr, 149 K 72 fillér hivatalos pénz elsikkasztása után, márczius hó 4-én reggel az ősről megszökött. A magáról ily súlyosan megfélekedezett csendőr széleskörű nyomozása folyamatba tétetett.

Kérelem. Gréf Mihály, Küküllőmagyaros községben lakó ny. csendőr őrmester, az udvarhelymegyei őrsök szíves közvetítése útján, kéri az Udvarhelymegyében előtte ismeretlen községben lakó Albert Mózes ny. őrsvezetőt, ki a kispolányi őrs parancsnoka volt, hogy címét egy igen fontos ügyből kifolyólag, a szásznádasi őrs útján közölje vele.

KÜLÖNFÉLÉK.

Európa vasúti hálózata. A Párisban megjelenő «Officiel» vasúti szaklap most tette közzé azokat a statisztikai adatokat, a melyek Európának múlt évi vasúti hálózatára vonatkoznak. A kimutatás szerint az európai vasútvonalak hossza a múlt évben 342,923 kilométert tett ki; az évi gyarapodás 4043 volt. A vasúti vonalak hossza tekintetében Németország vezet 62,692 kilométerrel, utána következik Oroszország 61,861 kilométerrel, Franciaország 50,993 kilométerrel, Ausztria-Magyarország 45,452 kilométerrel, Nagy-Britannia és Írország 37,735 kilométerrel, Olaszország 17,387 kilométerrel, Spanyolország 15,337 kilométerrel, Svédország 14,330 kilométerrel és Belgium 8775 kilométerrel. A lakosság számához viszonyítva, Svédország vezet az összeállításban, a hol minden tízezer lakosra 26 kilométer esik, Luxembourgnban 21, Dániában 14.4, Norvégiában 13.2, Franciaországban 13, Belgiumban 11.8, Németországban 9.7, Ausztria-Magyarország 8.9, Nagy-Britanniában 8.3 és Spanyolországban 8.2 kilométer jut minden tízezer lakosra.

A gyermekinzás ellen. Nem rég történt, hogy a budapesti rendőrség letartóztatott egy lelketlen anyát, a ki rakoncátlan kis gyermeke kezét papirosba csavarva a tűzbe dugta. Nálunk az ilyen gyermekinzásokkal — föltéve, ha nagy ritkán napvilágra kerülnek — csak a hatóságok foglalkoznak. Nem így a külföldön. Egy német tanférfi tavaly január elsejétől december 31-ig följegyezte a gyermekinzásról szóló újsághíreket és megírta, hogy a hatóságilag megállapított esetek száma 10,546. A kinzó eszéközök között legtöbbit szerepel az égő lámpás, a tűzpiszkáló vas, kalapács, patkós sarkú czizma, főzőedény, kötött, olló, szij és a balta. A nyilvánosságra jutott esetekben mindig nagy szigorúsággal torolta meg a bíróság a büntettet, különös szigorúsággal pedig olyankor, a mikor közadakozásból eltartott intézetben követték el. A gyermekinzás ellen hatalmas egyesület küzd az amerikai Egyesült-Államokban és Angliában; és tagjai féligmeddig hatósági tilalommal vannak fölruházva hivatásuk körében, hogy a tudomásukra jutott esetben nyomban megteheessék a gyermekmentésére szükséges első lépést. Az amerikai egyesület — sajtósájos véletlenségből — egy állatvédő egyesületnek a mellékhatása s minden államban vannak fiókegyesületei. Az angolországi egyesület, a melynek Londonban van a székhelye, rendkívül nagy apparátussal dolgozik. Az egyesület minden évi jelentésében elmondja a legborzasztóbb eseteket, de ezzel csak híveinek a számát tudja szaporítani, a gyermekek szenvedését azonban nem igen csökkenti.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratos vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel helyeget ne küldjenek.

Bácska. Nines felvéve.

Dunaharaszti. Őrsvezető. (1 csillag.)

Holya. 25-ik lovas. 1/2—3/4 év.

N. G. A megszakitás indokaitól függ.

S. S. S. Igen.

D. 50. Mint ténylegesen szolgáló csendőr alig fogja megkapni. Minden esetben csak szolgálati uton kérheti. Egyébként lásd 1903. évi VI. t.-cz. (Törv. rendelk. gyűjt. 498. lap.)

SSSS. B. 4 év, 6 hó és 1 nap után nyugdíjképes.

E. Okmányok nélkül nem adhatunk véleményt.

Tölgyfa. Köteles.

K. 1888. és Erdeltődő. 1. Nyugdíj. 2. Olvassa el az 1912. évi LXX. t.-cz. 48. §-át. 3. Idejekorán kérje.

H. I. 1. Az új korületnél újból kinevezik. 2. Kérheti, ha van rá kilátás, hogy megkapja. 3. Nem tudjuk.

Laborcz. Nem.

SSSS. Kérje kihallgatáson az őrsparancsnokától.

Balatonvidéki. Fegyelmi szempontból nem válaszolunk. A szabályt önök is olvashatják. Ha panaszkodnak forduljanak előjáróikhoz.

Fehér székfü. Csak a borotválás van megtiltva. A csendőr-állás komolyságával azonban nem igen fér össze, hogy a divat szeszélyeinek hódoljon.

Kétekedő. Nem vagyunk hivatva előjáró szárnyparancsnokságunk döntését felülbírálni.

Szép. Nem számít.

Tátra. Czimzetes minőségben megkaphatja.

H. J. Bármely könyvkereskedés útján, ha a könyv címét és a kiadót a könyvköröskeggyel közli.

H. I. Nem alkalmas. Testisítés.

7881. 1. Az őrsparancsnokhelyettes. 2. Vármegegyék szerint különböző. 3. Szabályrendelet intézkedik. 4. Ha a pénz az övé — nem. 5. Fegyveradót kell fizetni ha vadászatra is alkalmasak.

Anna. 1. A kerületi par. intézkedése szerint. 2. Nemsokára. 3. Olvassa el az III. szab. 48. §. 1. pontját. 4. Viselése tilos. 5. Zsebkönyvkészlet elfogyott.

1880. Nézetünk szerint csak a valóságos őrmesterekre vonatkozik.

Örs. Forduljanak előjáró szárnyparancsnokságukhoz.

1887. M. K. Szolgálati ügy.

17. 1. Megyei szabályrendelettel függ. 2. Nem számítják.

1875. Dehogy!

Veszprém. Még nincs szó róla.

5555. A postai rendeletek alapján köteles fizetni.

Gondos. Csak törvény van rá.

K. P. 115. Mert csak próbacsendőr létezik. Csendőrujroncz az, akit mint védkötelezettségének eleget tett egyént közvetlenül a csendőrséghez avatnak.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Ó császári és apostoli királyi Felsége 1914. évi febr. hó 23-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

Purda Mátyás, II. számú csendőrkerületbeli őrsvezető ez. őrmesternek, kitünő szolgálatai elismerésül a koronás ezüst érdemkeresztet legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Okiratilag megdicsértetett:

A m. kir. honvédelmi miniszter ur által:

Gömöry László, m. kir. I. számú csendőrkerületbeli százados, különféle alkalmazásokban teljesített kiváló szolgálataiért.

Ideiglenes nyugállományba helyezettek:

1914 márczius hó 1-ével:

Ilyés János II., VII. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfölkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Karatnavolai (Háromszék m.).

Soós György, VII. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfölkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Brassó.

Kovács Kornél, VII. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Gyergyótölgyes.

Hevesi Béla, VI. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfölkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Devcester (Veszprém m.).

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olyan finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia bazi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, ezimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Romonyi** legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** külön költségvetés díjlanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerendő

36

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— **Telefon 153-44. szám.** —

Alaptőke 2.000.000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvcskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünknek. 0% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával). 2. Oly takarékbetét után, melynek a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti. 5/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával).

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kötesőnőket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett Utalványok, intézvénnyek és chequék beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Veszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

Hegyi József, II. számú csendőrkerületbeli járásör-
mester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rok-
kant, mindennemű népfőlkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Szováta (Maros-Torda m.).

Táborszki István, V. számú csendőrkerületbeli járás-
örmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rok-
kant, mindennemű népfőlkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Nagyörvistyé (Nyitra m.).

Katonai szolgálati jellel ellátott:

A II. osztályú legénységi katonai szolgálati jellel el-
látott:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Thoma Márton örsvezető cz. őrmester, 1914 február 6.

Jelvénypótdíj.

Czifra János, VII. számú csendőrkerületbeli járásör-
mesternek, a m. kir. honvédelmi miniszter ur az 1913.
évi 147,910/16. számú rendeletével, 1914 január 1-től
kezdődőleg, napi 32 fillérből álló jelvénypótdíjat ado-
mányozott.

Névváltoztatások:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Bika (Bica) Péter próbacsendőr, a m. kir. belügymi-
niszter ur 1914. évi 14,123/VI—a. számú engedélye alap-
ján, vezetéknevét «Biró»-ra változtatta.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Szancsik László örsvezető cz. őrmester, a m. kir. bel-
ügyminiszter ur 1914. évi 17,739/VI—a. számú engedélye
alapján, vezetéknevét «Szatmári»-ra változtatta.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Bubicza Pál csendőr, a m. kir. belügyminiszter ur
1914. évi 14,117/VI—a. számú engedélye alapján, veze-
téknévét «Rónai»-ra változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Fábián Imre csendőr cz. őrmester, Gyurcsik Ilonával,
1914 január 28-án, Begaszederjesen.

SZÁNTÓ JÓZSEF

kerékpár, gramofon SZEGEDEN, a vá-
és gépek áruháza. rosi bérpalotában.

a csendőr-testület
18 év óta az egész
országból vásáro-
nám. 10,000 el-
lsmerő-levél, jeles
kiszolgálásaimért:
Elvem: Nem olcsó-
ságokkal versenyez-
ni, hanem kitünő
árut szállítani! :::
Egyedüli képvisele-
teim! Eredeti Pathé
tűnőlével beszé-
lőgép és lemezel ::

HELIOAL, PRE-
MIER, POSTIELON,
BRITANIA és hegyi
kerékpárokból, ke-
rékpár szerelések
és gummikból, csen-
dőrsegél varrogé-
pekből, óriási vá-
laszték mindenkor.
Lemez választékot
készséggel küldök.
Képes nagy árjegy-
zék és kotta-jegy-
zék díjtalan :: :: :

Eredeti gramofon-tűs gép és angyalos lemezek.
Pontos címet kérek, mert több hasonló nevű egyén van Szegeden.

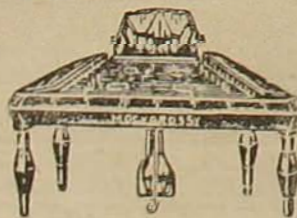
ÓRAK, ÉKSZEREK, GRAMOFONOK, LEMEZEK RÉSZLETFIZETÉSRE IS!

Legtűnőbb lemezek 2'50 K. res-
jotr 3—K. Míg a készlet tart
óriás «Eklám» gramofon, 50 cm.-es
tűs-sérel, 6 lemezzel, készletfizetésre
40.—K. Villamoszeblampa 2 K.
Elem (Materla) 9 havi égés; tartammal
8 fill. Legjobb benzín tűzgyújtó
70 fill. 2'—K és 2'40 K. Val di Scrum
labdák 1-es 3'60, 2-es 4'60, 3-as 5'50,
4-es 6'50, 5-ös 7'50 K. Erősebb 12 réz-
ből álló. 1—1 K-val drágább. Liga
Scrum, dupla gumival, 14 K. Angol
Football-czipó 9 K-tól feljebb, stb.
Erőtel. «Betűs» gyűrű tuzaranyozással
80 fillér. 14 karos aranyból 4'50
korona. Straps órák 5 koronától
feljebb. Számtalan elismerő levél.
Uj órákért, gramofonokért 10 évi,
javításokért 5 évi jótállás. Több ara-
nyat, ezüstöt veszek vagy becserelek.
Képes árjegy-
zék ingyen.

Tóth József, chronometer és műórász. Szeged, Dugonics-tér 11.

Czimbalom

Számos titüntetés a jó munkáért.
♦♦ Árjegyzék ingyen. ♦♦

Legújabb szabad. acélszerkezettel.
részletre is. Csodáras, tiszta hangú
gramofon (beszélőgép) 25 korona
5 fillérből. — Hozzá:
Fedák Sári, Király, Rózsa, Berczel, Bonci,
Caruso-tól legszebb lemezek 2 K 50 f.
Hegedűk világhíru mesterek
hu utáinzalati

Fuvolák, tárogatók, csizterák, harmoni-
kák stb. Húrok. Javítás műterem stb.

Mogyorossy Gyula

kir. szab. hangszergyár,
Bpest, VII., Rákóczi-ut 71.

NYOMTATVÁNYOK FEHÉRNEMŰK KEZTYÜK SAPKÁK

Van szerencsénk a TEK. PARANCSNOKSÁGOKAT
t. értesíteni, hogy nyomtatványraktárunkat minden-
nemű csendőrségi felszerelési cikkel, kézi- és tiszt-
títószerekkel kiegészítettük.

A m. kir. Csendőrségnek ilyformán módjában áll
összes szükségleteit egyhelyen beszerezni.

Uj árjegyzékünket kívánatra minden örsnek bér-
mentve beküldjük.

Teljes tisztelettel
Várnay és fia,
Budapest, VI., Gyár-utcza 26.